

MAZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:	
Éves árra	16 k.
Hegyedévre	4 k.
Holnap hához hordva:	
Éves árra	20 kor.
Hegyedévre	5 k.
Postán szállítva:	
Éves árra	24 kor.
Hegyedévre	6 k.
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 259. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1916 november 12.

Munkára, keresztények.

A budapesti tudományegyetemre, amelynek peccsétjébe az alapító Pázmány Péter bíboros-érsek a boldogságos Szűz Mária képét tette, csak kettővel kevesebb izraelita vallású hallgató (2113) iratkozott be, mint katolikus (2115).

Ez a statisztika csak nekünk fájdalmas, nem olyan, mint amely ellen most a német és osztrák szocialista lapok jerichói zajt ütöttek s amely vallásfelekezeti szerint állapította volna meg a front mögött szolgálatot teljesítők számát.

Nem az a baj, hogy ennyi izraelita hallgató iratkozott be a Pázmány egyetemre, hanem az, hogy a katolikus hallgatók nincsenek tizenegyszerannyian, mint ahogy az egyetemen kívül az ország lakosai között tizenegyszerannyian vagyunk.

Hová lesz keresztény közép-osztályunk, népünk, intelligenciánk? A jövő képe számunkra így nem vigasztaló. Intelligenciánk törzse maholnap ép oly idegen lesz számunkra, mint az ipari, kereskedelmi és banktőke. Nekünk most már ezután csak a szolgai munka, az iga marad, meg az aránylag éhbérrel fizető hivatalnok pálya és a hadsereg. A föld kiesszik a lábunk alól.

A magyar nép nem meri fiát taníttatni, nem mer belevágni befektetésekbe, bármily kitűnő tehetséggel is van megáldva fia. Évek mulnak el a magyar falvak felett, hogy egy fiút is felküldenének a középiskolába. Nem ad a keresztény magyarság intelligenciájához egyetlen fiút sem.

A falu szegény szatócsa mér. Az

ő fia más lélekkel indul neki az életnek. Különb ember lesz az apjánál. A magyar fiú pedig?

A falusi ember, ha elszánja magát, fiát papnak vagy mesternek taníttatja. Szép, de kevés. Hát nekünk nem kellene keresztény mérnökök, orvosok, iparosok, kereskedők? A magyar faluból nem jut mindennek. Hiszen a keresztény-papok is azért nem győzik a kultur-restaurációt, mert nincsenek világi jó katolikus munkatársaik.

Nem antiszemitizmus ez, hanem a szervezett, előrehaladó, öntudatos

és törtető semitizmus konstatálása. Hol van ettől a keresztény magyar krisztianizmus, számarányunkhoz méltó kulturális érvényesülésünk?

Dolgozzunk és álljunk be a nagyméretű versenybe. A vezetés tempója nem a mi kezünkben van s elmaradtunk. Pótoljuk a hiányt. A keresztény öntudat és szervezetség beplántálásával.

Munkára, munkára!... Szégyen reájuk, kik leülnek az utban, árny alá, pihenni. Az idő gyorsan fut, s elhagyja azokat, akik nem akarnak vele tovább menni.

Falkenhayn és Arz előrenyomulnak.

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik schweizeri lapok: Román haditudósítói jelentésekben, amelyeket az erdélyi frontról küldtek, kiemelik a folyamatban levő heves küzdelmek fontosságát. Az oláhok a legnagyobb szívóssággal állják a támadásokat, de Falkenhayn és Arz tábornokok seregei lépésről-lépésre tért nyernek. Arz csapatai az oroszok legelkeseredettebb ellenállása mellett már román területen harcolnak, mindig előbbre nyomulva. Eddigi lendületes előrenyomulásukkal majdnem egészen megtisztították Erdélyt az oláhoktól északkelet felé haladó irányban.

Kiujultak a harcok a Cserna-könyökben.

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Az Echo de Paris jelenti: A Cserna-könyökben a harcok nagy heves-séggel kiujultak. A szövetségesek első lökésel sikerrel jártak. Monasztir ellen a szerbek új támadása francia és angol erők által támogatva nagy lendülettel megkezdődött.

A Sommenál még nem várnak döntést.

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Egy amerikai lap tádósítója előtt Joffre kijelentette, hogy a Somme-offenzívát folytatni fogja. A hadműveletek tervszerűen fejlődnek, az eddigi eredménnyel meg van elégedve, ámbar döntést egyelőre még nem lehet várni.

Szőnyeg, Függöny, Linoleum,

Vásznak, Fehérneműk, Harisnyák, Ruhakelmék, Bársonyok, Selymek, barchetek, uri és női divatekkek, kézimunkák mindennemű hozzávalók.

Nagy választék, olcsó szabott árak

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

Ki árusítsa a cukrot?

A nagyváradai kereskedők között, akiket a cukor és élelmiszerhiány lételemében támadott meg a fenyegető összeomlással, erős áramlat indult meg, hogy a cukorelosztásban részt kaphassanak. Ezen törekvésük a Magyar Általános Hitelbank jóindulatát nem nélkülözi s ezért aktuális a következő cikk, amely a kereskedővilág egyetemleges kívánságainak és panaszainak ad hangot.

Egy legújabb miniszteri rendelet teljesen a hatóságok hatáskörébe fekteti le a cukorelosztás kérdését. Azért nem érdektelen megtudni e tekintetben milyen álláspontot foglal el az erre hivatott közlelmzési ügyosztály. El nem vitatható, hogy az eddigi rendszer az ellátás terén, nem volt megfelelő, pedig eddig csak az ellátás egy részét végezte a közlelmzés. Mennyivel nehezebb lesz most ez a feladat, ha az egész város ellátását a közlelmzésnek kell teljesíteni.

Mint hogy a cukor árakat a hatóság akként szabályozta, hogy azok teljesen egyezők a kereskedői cukor árakkal, tehát a városi cukor egy fillérrel sem olcsóbb, mi értelme lehet annak, hogy a város cukrot árusít és a szenvedések kálváriáját járja a fogyasztókkal, míg azok a megszabott porciót megkaphatják. Ellenben a kereskedőnél a szokásos és kötelező udvariassággal, minden venni szándékozó pár pillanat alatt birtokába jut, adott megbízásának.

Egyedül helyes és igazságos álláspont az volna, ha a hatóság megbízná a Magyar Általános Hitelbank itteni fiókját, vállalja el a kontingenciát cukor elosztását ebben az arányban és sorrendben, azon kereskedő cégek között, melyek eddig is a Hitelbankkal szállítási viszonyban állottak. En erősen hiszem, hogy ezen megbízás a Hitelbank nem utasítaná vissza.

Ezen intézkedéssel teljesen megoldódna minden zavar nélkül a cukorelosztás kérdése

és szívesen venné a kiskereskedő osztály is, mely megkapná, mint eddig, a nagykereskedőtől azt a rész cukor mennyiséget, amennyi jut, természetesen csak abban az arányban, ahogy jelenleg a gyárak teljesítőképessége megengedi.

A város hatósága részéről az sem volna figyelmen kívül hagyandó, hogy Nagyvárad város hat vagy hét nagy kávéháza megkapná lehetőség szerint a maga cukrát és ez már nem is magán-, hanem közérdek, mint hogy ezen kávéháztulajdonosok a város nagy adózói közé tartoznak, azonkívül a vilámosmű legnagyobb áramfogyasztói; tehát egy ilyen üzlethez cukorhiány folytán beállható összeroppanása a város háztartását is érzékenyen sújthatná.

Kellő jóindulattal és animozitással nélkül a kereskedő osztály iránt, melynek, sajnos, nyilatkozataiban nem egyszer kifejezést adott az élelmzési ügyosztály — nem tagadom — közigazgatás terén kitűnő vezetője; teljes megelégedésre intézkedné el Lukács Ödön főjegyző ur és azt is higgye meg a mélyen tisztelt főjegyző ur, hogy ez a kereskedő osztály, vagyis ennek legnagyobb része, hosszú, keserves, idegölő és fárasztó évtizedes munka után sem tud anyagi anyagi eredményt felmutatni, vagyis annak harmadrészt sem, amennyit a főjegyző ur kizárólagosan a lisztellátás terén a város javára produkált.

Mihály Jenő.

Ez a kereskedők nézete. A közönség azonban legfeljebb annyit fogad el belőle, hogy egyes városi közlelmzési alkalmazottaktól feltétlenül jobb modort elvárhat. Ennek Ezen könnyen lehet segíteni: a tulságos hivatali önérettől túltengő közlelmzési bolli figurákat és ficsóhígyeket tessék elbocsátani s helyettük másokat alkalmazni. Szerencsére nem sok cserére volna szükség, csak egyes alkalmazottak ellen van kifogás. Talán a városi üzletek további szaporítása is kívánatos volna. Ellenben a mint a városi

lisztellátás bevált, épp úgy be fog válni a városi cukorárusítás is. A lisztet nyert haszon a városi üzemnél közlelmokra: az árdragítóknak más téren való letörésére és így nagyon üdvös és szükséges közlelmra fordítatik, tehát ezt sem lehet felhánytorgatni. Ha a kereskedelem ebben a háborús világban megállította volna a helyét, ha igen sok kereskedő nem ocsógt volna át a vízszalélek terére, soha senkinek sem jutott volna eszébe, hogy az élelmiszerkereskedelmet a hatóságok vegyék a kezükbe. A tisztességes kereskedőkre nézve eléggé sajnós, de úgy van, hogy a hatósági üzemetek nem megszorítani, hanem egyesek kapzsisága miatt még további üzemekre is kiterjeszteni kell. Tegyük lehetetlenné a tisztességes kereskedők árdragító kollégáikat, mindjárt fordulni fog a hangulat.

Szakdíjnokok, közigazgatási gyakornokok, napidíjasok.

Fizetésrendezés készül a városnál.

Nagyvárad közgyűlése a nyugdíjszabályrendelet tárgyalása alkalmával utasította a tanácsot, hogy a szakdíjnokok alkalmazási viszonyainak rendezése érdekében tegyen előterjesztést.

Thury László dr főjegyző ez alapon javaslatot terjeszt be a tanácshoz, hogy a szakdíjnokok olyan állásra véglegesítesse, amilyen tisztviselői hatáskört betöltöttek (árvaszéki ülnök, ügyész stb.) A főjegyző javaslata alapján 19 állás lenne átszervezendő a városi árvaszéknél, a tisztviselőknél, adóhivatalnál, a katonai ügy-

HALOTTAK NAPJA a galíciai harctéren.

Galicia, egy erdő mélye.

Régen, régen, mikor még mind fiatalok voltunk vagy férfiak az élet delelőjén és öntudatlan, rendíthetetlen reménykedésünkben oly messze volt tőlünk a halál, hogy mint távoli lehetőséget is alig bírtuk elképzelni: ezen a napon szívesen jártuk óraszámra a temetőt. Megpróbáltunk egy csöpp hangulatot lopni a sajátos fényes és viaszgyertyák, a zörgő falevelek s a százelele parfóm harmóniátlan keverékéből. S egy eldugott, fénytelen sarokban kivilágitatlan halmocska felett azzal állattuk magunkat, hogy talán ebben a pillanatban kerül nekünk az, ami még senkinek sem sikerült, az élet mélységeibe leszállani s az elmúlás titokzatosságát megérteni. S nem vetjük észre, hogy mindez oly idegen tőlünk, mint öntudatlan életreményben élő valóknak a hazug gesztus, mellyel a halál gondolatából akartuk egy percre magunkhoz ölelni. Hogy azután megborzadva leheletétől, elfussunk tőle.

És most, mikor fejünk megsűrűlt a kiállott szenvedések félelmétől, idegeinket összerongosolta az örökös „kitartás, kitartás, kitartás”, mikor megöregedve félünk Reá

gondolni, mert mindig a sarkunkban jár — most nem tudunk szabadulni tőle. Valami nagyon szomorú, nagyon keserű halottak napját érünk itt mindennap és minden, ami régen, régen az emlékezés és hangulat melle, áhitott ezio ivel léleköröm s megtisztulás volt, itt vérrel megpecsételt valóság lesz. Félelmes, fájló valóság.

Sűrű köd fedi az egész határt, nem lehet látni az erdő lépésre és szital csöndesen, mintha állandóan esőzne. Elindulok az erdőben, állandóan temetőt járn.

Igazan temető ez már, több benne a sir, a halott, mint a fa. Mert élő, álló fát húsz-harminc lépésre sem találai: ledől, gyökereitől kiszélt, kettéhasított, derékbatört, összetépett roncsok mindenütt, de sir és kereszt az egymás mellett tiz, húsz, számtalan. S amaz mindennap fogy, emez mindennap szaporodik. Tegnap is, — igen, tegnap is — eh, olyan régen volt, hogy befelfájdul a fejem, míg visszaemlékezem rá, — délelőtt komisztodtak odaát. Egy gránát egyszerre egy ocsógt három embert, s egy másik tövestől kiemelte az állásunk előtt az egyetlen ép fát, amio szép kacskaringós betűkkel állott: „Alma, 26—V. 1912.” Vajjon ki véslette bele, vajjon jön e még erőfesz keresni egy boldog óra szép emlékét, néma tanuját és vajjon mit fog érezni, ha a tölgy helyett fakó, disztelen nyirfa keresztet talál halottak-

napi dátummal? Vagy tán ez sem lesz már, mert jön egy másik gránát s elsőpri helyéről az ingatag kis keresztet is, amint elbánt a százelelelő hatalmas tölgyvel is.

Meg kell állanom egy nagyon mély és füres sírnál: egy harminc és feles törszerű. Körül a szélén tépett koronával állanak a fák s ing leng véres szomeru díszük: egy-egy ruhafoszvány, pokrócdarab, emberi végtag s a nyolc méteres üreg közepén, éppen a legfeneken egy orosz sípka. Hogy került oda s hová lett, aki viselte? Körül, hihetetlen távolságban halottak szerteszét, összezúzva, meggyámberadva, rémületkeltően: mind ennek az egy lövésnek az áldozatai. És legtávolabb, ötven lépésre, egy ember, egy volt hős, egy iatengyermek odamázolva a hatalmas tölgy törzséhez, odamázolva, szétfolyva, mint egy darab kovász, amit erős kéz ceapna falhoz. Csak sejtem, hogy ember lehetett (más mi járna itt?) s hogy orosz: barna köpönyege ott lóg a fán.

Mióta háboru van s pláne mióta ezeket a napokat itt megértem, elvesztettem két legdragább, egyetlen kincsemet, a hitemet az emberi méltóságban s a tiszteletemet a halál iránt.

A multkor vizsgáltam a tábori őrád és sok bukdácsolás után végre sikerült egészen elbotlanom, egy halott hideg, bűdös arcába átöttem az arcot: aztán leültem, hogy

Megkezdődött a nagy téli kötöttáru vásár a „Hófehérke” harisnya áruházban Nagyvárad. SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pamut, gyapju, cőrna és muselin pánya K 1 70, 1 96, 2 80, 3 50, 4 50, 6 —, 7 —
Férfi harisnya, pamut, gyapju és cőrna párja . . K -96, 1 30, 1 70, 2 50, 3 —, 4 — 5 —
Gyermek pátot harisnya, fekete és barna párja . K -90, 1 10, 1 30, 1 50 1 70, 1 90, 2 10.
Női, férfi és gyermek keztü kötött és trico párja K 1 —, 1 50, 1 80, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Szigoruan szolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárak, sweatterek női, férfi kötött kabátokban és mindeanemü kötött árakban ::

osztálynál s a számvétségénél. Ez évi 12140 korona többletkiadással járna.

Ennek kapcsán a városi számvétség méltányosnak tartja, hogy amikor a szakdíjnokok helyzetét tisztázzák, a régi közgazgatási gyakorlatok állását is átszervezzék. Ezek ta utt, végzett, képesített tisztviselők, nem maradhatnak tehát alacsonyabb állásban, mint a szakdíjnokok. Közülük Gombay János tartalékos főhadnagy, Fráter Kálmán hadnagy a harcúterén vannak, Klems Rezső és Vass Árpád hadifoglyok. Ha róluk is gondoskodnak, ez a kiadásokat 2720 koronával emeli, összesen tehát 14860 korona lesz a többletkiadás.

Mint értesülünk méltányos és helyénvaló a napidíjak ügyének rendezése is, amint ez a dolog természetéből következik. Két kerónás napidíjastól nem követelhetünk annyit, amennyi a mai igényünk velük szemben. Juricskay Bara pénzügyi tanácsos felvette már a tervei, hogy 3 korona legyen a kezdő napidíj s a szabályrendeletet eszerint módosítsák. Bár igaz, hogy ez a költségvetésben 45-50.000 korona többletkiadást tenne, de ez elől elárkózni emberi szempontokból is lehetetlen.

A főügyész, főszámvéző és Juricskay Bara tanácsos javaslataival a napokban foglalkozik a pénz és jogügyi bizottság s ez ügyrel már a decemberi közgyűlés elé meg a tanács.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer** a Farkas féle **hurut szeletke**. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

valahogyan lemaradottam a lábamat, megüldött valamiben s mint a sírból szólalt meg egy hang pane, bozza moj, panel egy haladó sebesült volt. Két hét óta állandóan szakad az eső, nyakig állunk a sárban s a koromcétét éjszakában a viaszlámpákra kiégett emberi hullák foszforoskálása világít. A fáról pedig hull a levél, s esőpög óriás csöppekben a víz és ez a zajtalan misere, ez a fájdalmas gyászének valóban valóban illő elcsatása minden gondolatnak és ön tudatnak, ami a magunk méltóságából merne még életben maradni.

S. a hál! Az ő illozatos, sötét lényével, iszonytató fontosságával és rettegett fájdalommal olyan kicsike picike senki lett előttem, mint egy veréb, mely az utamon urál s olyan köznap, érdektelen valami, minthogy minden suszteribba fűtyörézeve grimaszol a randőr szeszébe. Olyan picike, köznap valaki, mint egy Kis János, egy Nagy Pál, aki bioskával verekszik vagy kunn kacsál a káptalan hátaiban.

Ugy nézek le rá, mikor mellettem, sőtattam okvetetlenkedik, mint egy miniszter képviselő jelölt, ha sbeugolják.

Nagyon fáj, hogy így van és nagyon bánt, hogy hiába sírok, reszketek egy pillanatrai lélekmegindulás hit s könnyezés után is, mindez oly mese van tőlem, mint az a remény, hogy egyszer még imádkozva is járom a temetőt, a béke udvarát.

(Lvn.)

Hazajött a négyesek dicsőséges zászlaja.

Dübörgő forgatagában a világháborúnak lelkünk forró érzései kíséretében haladtak honvédeink zászlai a nagy csaták ölébe, a poklok poklába, moosarak utvesztő binárlaira. É. 5 tűz lobogott felettük, hő imámból kisugárzó dicsőfény, hogy a háboru minden iszonyatából, ellenségek rettenetes, véres támadásaiból kerüljön haza dicsőségesen ez a szent embléma, ez a zászló.

S hazakerült. Ez a zászló ott lengett mindenütt hő honvédeink előtt s felett, látta a végtelen sorokban özönlő oroszok támadásait s látta a Doboerdó rémségeit. Mindent látott, vért, könnyet, szenvedést, poklot és fergeteget, csak egyet nem: csüggedést. Ez a zászló a magyar honvéd hadi erőneiből vette erejét.

S most hazajött. A honvédelmi miniszter belátta, hogy az állóharcban nincs olyan szerepe a zászlónak, mint a támadó, mozgó háboruban, s ezért elrendelte, hogy az ezred zászlói az ezredek állomáshelyeire ha-

zavítessenek. Így kerül haza a 4 honvédegyalozred dicsőséges szép zászlaja is Nagyváradra.

Ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor érkezik meg a vasuti állomásra, ahol ünnepélyesen átveszik a nagy harcok dicsőséges tanuját.

Az átvételnél jelen lesznek *Obrincsák István* honvédegyalozredes, *Aliquander Lajos* segédtiszt és a diszszázad. Az átvétel az előírt katonai diszszel történik, a katonazenekar eljátszsa a magyar Himnusz és a Gotterhaltót, s a zászlót beviszik a lakatnyába, természetesen a városon keresztül, ahol sok fűvözlésben lesz része.

Szívünk erős szeretetével köszöntjük a levegő gyilkos vaszaporából megmenekült gyönyörű zászlót, a mely vitéz fiaink előtt lobogott. Története a magyar hadivitézség története is, s jelképe a soha nem hanyatló magyar vitézi erőnek, kitartásnak és dicsőségnek.

A városi kertgazdaságnál nincs deficit.

Nagy összeget képvisel a leltár.

Nagyvárad városa a közönség élalmezésének érdekében ez év tavaszán kertgazdaságot állított fel *Jelinek Ferenc* kiváló műkertész vezetése alatt. Erre a célra a városi kertészet teljének egy részét, továbbá a bolgár kertészek által a Rádeykert mellett bárben birt területet és gyarkoló térnek azt a részét használták fel, ahol előző évben a lövészárkok ünnepély volt. Összesen 60 holdnyi területen rendezték be a honyhakertészetet.

A kezdet sok nehézséggel járt, mert először is már későn, március végén kezdtek hozzá, holott az ilyen kertészetet már az előző év novemberében kell előkészíteni s csak így várható kellő eredmény. Továbbá még a tavaszon kezdtek hozzá a lövészárkok betöméséhez.

Lukácsnak a nehézségeknek dacára a nyár folyamán már nagymennyiségű zöldség felét vitt a piacra a kertgazdaság s ezzel elejét vette, legalább részben, a piaci árak mértéktelen emelkedésének.

Mikor a kertészeti telep a legszebb fejlődésben volt, pár perc alatt teljesen tonkra tette az ültetvényeket a júniusi óriási jégverés, amely Biharmegye egy részén milliókra menő pusztításokat okozott.

Jelinek Ferenc szakértelme és buzgólkodása azonban új életet hozott létre a telepen, amelynek igazi értékét és hasznát még ezután fogjuk megismereni.

Több ízben az a panasz merült fel a telep ellen, hogy deficitel dolgozik, ami a késői kezdet nehézségi és a jégpusztítás folytán nem is lett volna csodálandó dolog.

Lukács Odön főjegyzőnek, mint az élalmezési ügyosztály szervezőjének és fejének egyik legutóbbi bizottsági ülésen elhangzott kijelentéséből azonban értesültünk, hogy a kertgazdaság nem járt deficitel.

Utáns jártunk a dolognak s rájöttünk, hogy a város kertészeti telepe tényleg hasznót hajtott a városnak, nem pedig a deficitet növelte.

A bevételek tényleg nem fedezték a kiadásokat, s néhány ezer korona deficitet mutatnak, de minden leltár nélkül, holott ha megfelelő leltárt állít fel a város, kiténik, hogy a kertgazdaság igen szép haszonnal dolgozott, eltekintve annak a közélalmezés terén elért hasznáról.

Ugyanis a kertgazdaság lovai, szekerei, nagymennyiségű takarmánykészlete igen tekintélyes ezresbankókat képvisel, amely a város vagyonába jutott a kertgazdaság létesítése és működése folytán.

Különbön akár véget ér a háboru a közel jövőben, akár nem, a jövő évben tűnik ki a városi kertgazdaság igazi haszna.

A telepen ugyanis már hozzákezdett *Jelinek Ferenc* kertész azokhoz az előmunkálatokhoz, amelyek az ilyen telepeknél a jövő évre szükségesek, hogy már kora tavasszal piacra kerülhessenek a szükséges termények.

A kertgazdaság dolga így fejt a valóságban.

Markovits és Weinberger cég őszi újdonságai

és pedig: Szövetek, selymek, barchetek, flanellek, blousok, pongyolák, kész női és férfi fehérneműek, valamint ernyők. — Különös figyelmet érdemel a nagy választéku női őszifelöltő és köpenyraktár, mely a legszolidabb olcsó árban lesz kiárusítva. Costümruhák saját műhelyünkben közismert jó és divatos kivitelben készülnek. Intézeti gyermekfehérneműek, harisnyák, kötények.

Telefon 11-09

A németek 10 újabb ellenséges repülőt lőttek le.

Berlin, november 10. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Égyeztetési harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala. Az Ancersől északra egyik járőrünk az ellenség állásából 2 gépfegyvert hozott vissza.

Courselettől délkeletre éjjeli támadással sikerült az angoloknak csakély szélességben benyomulni a legelső árkaikba. A Saily i templom mellett vívott utcai harcban a franciák kis előnyöket értek el. Egyébként a széles arcvonalon indított offenzív támadások meghiúsultak.

Ellenséges repülők az arcvonalunk mögött fekvő helységek ellen intézett bombatámadásainak tegnap a megszállott terület lakosa esett áldozatul. Katonai kár csakély.

Légi harcban és védő tüzelésünkkel tegnap ismét 10 ellenséges repülőgépet lőttünk le.

A németek narajovkai sikere.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Az oroszok nagy ujjonnan odavetett erőikkel eredménytelen kísérleteket tettek, hogy a Krobovánál tőlük elfoglalt állásukat visszavegyék. Támadásaik nagy veszteségeik mellett omlottak össze.

A Narajovka mentén német csapatok Grachnejsiétől délnyugatra benyomultak az oroszok főállásába és éjjel visszaverték őtször a heves ellentámadást.

Sinaja felé.

Károly főherceg lovassági tábornok hadserege. A Kárpátokban a Smotrecen német vadászok előretörése teljes sikerrel járt. Az elfoglalt és elpusztított állásban 60 foglyot ejtettek.

Erdély északkeleti arcvonalán német és osztrák magyar csapatok sikeresen vittek előbbre támadásaikat.

A Predeából Sinajába vezető úttól nyugatra rohammal elfoglaltunk több elszáncolt román vonalat és 160 foglyot ejtettünk.

Tovább nyugatra a szorosokon át vezető utak mentén tegnap csak kisebb harcok folytak, amelyek alkalmával elfoglaltunk néhány magaslati állást és 200 foglyot szállítottunk be.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Változatlan.

Élénk harcok Macedóniában.

Macedóniai front.

Koraszatól délre osztágnak harcra keverték francia csapatokkal. A monostori siker keleti részén és a Cernától északra fekvő magaslaton francia és szerb erők többször támadtak.

A támadások veszteségteljesen omlottak össze. A Pologtól délre sikerült az ellenségnek a legelől fekvő állásba benyomulnia.

A Struma szakaszon a tűzérési tevékenység a Budkovó tó két oldalán feléledt. Ludendorff, első főszállásmeister.

Hat oláh állást foglaltunk el.

Előrehaladásunk a gyergyói hegységben.

Keleti harctér. Budapest, nov. 11. (Hivatalos.) Károly főherceg lovassági tábornok hadserege arcvonala. Támadásunk az Olt folyó mindkét oldalán tovább halad előre. A predeáli völgytől nyugatra osztrák-magyar és német csapatok rohammal elfoglaltak hat egymás mögött fekvő román állást és ellentámadással szemben megtartották. Az arcvonal e részén 360 foglyot ejtettünk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

A gyergyói hegységben Hóllótól északra áthaladtunk a Bistri-ciora völgyön.

A Kárpátokban a Smotrecen német vadászok előretörése teljes sikerrel járt, mely alkalmával az ellenség 60 foglyot veszített.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. A Narajovkától keletre német csapatok derekasan keresztül vitt támadással elfoglaltak az ellenség főállásából egy 120 méter széles árokkrézt. Az oroszok ezen a helyen öt ellentámadást indítottak, amelyek éppoly sikertelenek maradtak, mint azok, amelyeket a Skrobova melletti új német árkok ellen intéztek.

Olasz és délkeleti harctér. Budapest, nov. 12. (Hivatalos) Nincs esemény. Höfer.

Miért akadt fenn Bruszilov offenzívája?

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az orosz cár a harctérről Odesszába utazik, hogy megszemlélje azon csapatokat, amelyeket Oroszország Romániába fog küldeni.

Az orosz katonai körök kijelentik, hogy Bruszilov offenzívájának fennakadása csakis municióhiányokra vezethető vissza, politikai eseményekkel és békehíresztelésekkel semminemű összefüggésben nem áll.

Ostende és Seebrügge bombázása.

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti: Tegnap reggel Ostende és Seebrügge kikötőjét egy tengeralattjáró és egy angol vízirepülőraj megtámadta. Nagymennyiségű bombát dobtak le. Az eredmény kielégítő.

A Deutschland postaszolgálata.

Budapest, nov. 11. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból távirják: New-Yorkból jelentik: Németország részéről előterjesztés történt a washingtoni kormánytól, hogy a Deutschland és más német tengeralattjáró kereskedelmi buvárhajó elláthassa a posta szolgálatot Németország és az Egyesült Államok között.

Az oláh kormány elhagyja Bukarestet.

Budapest, nov. 11. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A Novoja Vremja hivatalos forrásból szerzett információ alapján meg erősíti az oláh kormányt, hogy minden eshetőséggel számolva elhagyja a külföldi követekkel együtt Bukarestet.

A bolgárok jelentése.

Budapest, november 11. (Saját tudósítónktól.) Szófiából a vezérkar jelenti tizenegyedikén: A romániai front változatlan. Macedóniában Bitolia és Leriana vasutvonalon szoros tüzharc. A vasutól keletre a Cserna hajlásban egész élénk harcok. Az ellenség megismételt támadásait nagy veszteségükkel visszavertük, a harc még tart. Az egész arcvonal többi részén gyöngye ágyu harc.

Tisza István gróf a fronton.

Zöldy Márton főhadnagy elbeszélése.

Az Aradi Közlöny írja:

Arról a látogatásról, amelyet Tisza István gróf miniszterelnök nemrég tett az orosz fronton harcoló csapatainknál, érdekes epizódokat mondott el Zöldy Márton főhadnagy. A híres hegédművész, aki tudvalevőleg évekket ezelőt búcsút mondott már a katonai pályának, a háboru elején mint népfelkelő őrmester vonult hadba. Páratlan vitézségével egymásután kiérdemelte a legmagasabb kitüntetések és csakhamar visszazsuzerente régi főhadnagyi rangját is. Huszonkét hónapi frontszolgálat után most betegesen hazakerült a dalias tisz.

— Teljesen sportszerű öltözékben, rövid térd nadrágban, lábszárvédővel, automobilsapkával a f-ján, így látogatott meg minket a miniszterelnök — meséli a főhadnagy. Felkereste a tűzvonalban harcoló csapatokat is, nyílt, barátságos volt mindenkihez, a közlegények közül is sokakat megszólított és kedvesen elbeszélgetett velük. A hadosztály törzsnének tisztikara délelőtti ünnepi dezeszónát rendezett a magas vendég tisztelőre. Bemutatták neki a tiszteket és 5 sorban valamennyit megszólította. Mikor én hozzám ért a miniszterelnök, a kitüntetésimre előzve, így szólt hozzám:

— Szép emléket szerzett magának a főhadnagy ur, irigylem érte.

— Ezt se hittem volna, hogy Magyarország miniszterelnöke valamikor még irigyelni fog engem. Ami különös érdekességet kölcsönzött az ebédnek, természetesen a miniszterelnök beszéde volt.

Mint éhes katonák a falat kenyert, úgy vártuk, lestük minden szavát, de hiába. Olyan, diplomatikusan beszélt, de se nyíltan, se burkoltan, a békéről nem szólt semmit. Ez a reményünk tehát nem vált be, és éppis esődt mondott az a ravasz trükk, amelyet kieszeltünk, hogy a miniszterelnököt szólásra bírjuk a békéről. A tiszti étkezésben volt a dezeszóna, a helyiséget persze virágokkal szépen feldisznítottuk erre az alkalomra. A miniszterelnök helyével szemben, az ablakra és az oszlopokra piros virágokból ki-raktuk az évszámokat:

1914—191 . . .

— Hatalmas, feltűnő nagy számok voltak, tudtuk, hogy Tisza gróf menyire rövidlátó, de azt hittük, mégis csak szemébe ötlének majd az óriási számok. Aztán — gondoltuk — biztosan tesz valami megjegyzést rá és mi kitölthetjük majd a pontokat. De e alódtunk ebben is. Telt, múlt az idő, de a miniszterelnök nem vette észre a virágokat. Vagy talán nem akarta észre

venni. Az ebéd vége felé, amikor láttuk, hogy minden reménykedésünk hiába, a tisztek bepariák hozatni az előre elkészített „6-os számot, hogy odaadják a miniszterelnöknek.

— A világért ne tegyék azt — mondtam. — Amilyen rövidlátó a miniszterelnök, még fordítva teszi fel a batost és kilencos lesz belőle.

Igy aztán elmúlt az ebéd, de mi nem tudtunk meg semmit a békéről. Nyílt kérdést tenni a miniszterelnökhez nem tartottuk illendőnek.

Érdekes történeteket mesélt el még Zöldy főhadnagy háborus élményeiből. Szerényen emlékezett meg nagyzerű hőstetteiről, amelyeket a leggyőrebb kitüntetésekkel jutalmazott meg a hadvezetőség. — Kedves epizód az alábbi, amely még akkor történt meg vsle, amikor mint népfelkelő őrmester szolgálta a hazát.

— A háboru elején volt, én lenn voltam a Drina partján. Sétálgattam ebéd után az ősi rapon, a fejemen fez volt, a számban irgalmatlanul bosszu csibuk. Amint így sétálgatok a folyóparton, látom, hogy a közelben tűzerek ágyukat vontatnak. Nagy fáradtsággal, kínlódással ment a munka, sehogyse jutottak előbbre. Odamentem hozzájuk, egy hadnagy és egy önkéntes őrmester vezették a munkát. Megszólítottam őket és felajánlottam, hogy én majd az embereimmel odajövök és elvégzem a dolgot. Nem valami barátságosan fogadtak, hallom, amint az önkéntes angolul odaszól a hadnagyához:

Mit avatkozik ez a pocskos őrmester a mi dolgunkba?

(Akkor még kövérebb voltam, mint most; huszonhét kilót fogytam a háboru alatt.) Az angol megjegyzésre én is angolul válaszoltam, még pedig az önkéntes angol beszédénél jóval hibátlanabb angol-sággal:

— Ha azt akarja, hogy ne értem, használjon más nyelvet az önkéntes ur, mert angolul én is tudok.

Persze nagyon elszégyelte magát az önkéntes és csodálkozva kérdezte, hogy honnan tudok angolul. Aztán beszélgetésbe elegyedünk és hamar összebarátkoztam a tűzerekkel.

A frontról visszatérve, mint főhadnagy, Kolozsváron találkoztam az önkéntessel, aki azóta hadnagy lett. Megszólított, hogy ismerem e még?

Megkérdezem a főhadnagyt, használta e sokat híres hegédjét a harc-téren?

— Játszottam sokat, igen. Csak nagyuraknak nem. A barátainak mulatás közben, vagy legényeimnek, hogy felvidítsam őket, vagy a magam gyönyörűségére, szívesen játszottam.

De ahányszor csak kértek, hogy ünnepi alkalmakkor, nagyuraknak játszam, mindig megtagadtam. Nem akartam, hogy azt

mondják: „Zöldy Marci kimuszikálta magának a kitüntetését.”

Rik az okai a drágaságnak.

Ne csak a gyárost és termelőt okoljuk.

Szóban és írásban már sokat olvastunk a nagy drágaságról és annak okairól. Azt látom, hogy a kereskedők és iparosok éppen úgy találnak magyarázatot és indokolást a hallatlan áremelésre, mint a gyárosok; csak a szegény fixfizetésből élő tisztviselők és az iparosoknak a háboru által anyagilag is tönkre tett része nem talál sehol fedezetet a jórésztben mesterségesen felcsigázott horribilis áraknak fedezésére s a társadalomnak csak ez a része nem képes a „konjunkturát” kellőképpen kihasználni.

Ugyanis ez az az átkozott szó, amivel a kereskedők minden árfelemelést megindokolnak.

Tagadhatatlan tény, hogy a drágítást elsősorban a gyárosok csinálják s a kereskedők is felemelt árakon juthatnak csak árúhoz.

Azonban ha egy egy számlát megtekintünk, amit a gyáros kiállít s összehasonlítjuk azokkal az árakkal, amiket a kereskedő szed be azokért az árakért, azt látjuk, hogy a kereskedők tekintélyes része alig ismert határt a „konjunktúra kihasználása” tekintetében. Ma nem 10—15 százalék haszonra dolgoznak a kereskedők, hanem 1—2—300 százalék haszon mellett árulnak.

A konjunktúra helyes kihasználásának tartják nemcsak a most drágán beszerzett cikkek árának mérhetetlen magasra csigázását, hanem minden régen beszerzett s részben már elavult portékát olyan hallatlan áron juttatnak a közönséghez, hogy azok árai még a mostani új árakért is horribilis összeg volnának.

Például az egyik kereskedőnek raktárában évtizedek óta összegyűlt elavult, csekély értékű mindenféle könnyű szövete már alig ért számbavehető összeget. A háborus „konjunkturák” hatása alatt a tulajdonos gondolt egyet s egyszerűen sötétkékre, barnára, fekete-re átfestette ezeket a „bovikat” s mint teljesen új szövetet óriási összegekért adta el a közönségnek.

Vagy nézzük, miként játszik ki a kereskedők a szeszies italok maximálására vonatkozó rendelkezést.

A kormány rendelkezése alapján és a kir. pénzügyigazgatóság közbejöttével maximalta a szeszies és a szeszies italoknak: a palinkának az árát. A dugaszolt üvegekben árult szeszies italokat kivette a kormány a maximalás alól, abból indulván ki, hogy az ilyen drágább likörök, rumok egy is a vagyonosabb emberek szükségletét képezi, akik fizethetnek nagyobb összeget.

És ez a rendelkezés egyszerűen megkerülte és kijátszák a nagykereskedők s be-

EMIR arcmosó

a legtökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás

(mitesszeres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR”-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rakóci” gyógytárban, Csillag gyógytár Szacs-vay-utca, a Vadász drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

leviszik a kiskereskedőket is a rendelet át-
hágásába, mert alkalmasnak tartják a „kon-
junkturákat” nem a tisztességes jövedelem
elérésére hanem a kiuzsorázás révén óriási
jövedelem elérésére.

Pálinkát egyszerűen csak dugaszolt
üvegben bocsátanak áruba s csak lezárt
üvegben jut a kiskereskedő a legközsége-
sebb pálinkaféltéhez is, — de nem a maxi-
mális áron, hanem 2—300 százalékkal drá-
gábban.

Láttunk egy számlát, amelyet egy ipar-
os állított ki. Egy házhoz elküldte a még
3 év múlva felszabaduló inasát, aki 30 fillér
értékű anyag felhasználásával 25 perc alatt
elkészült a javítással s ezért csekély 8 ko-
ronát számított fel.

És így van ez általában, csekély kivé-
telrel s azt bizonyítja, hogy bár a kereske-
dők és iparosok is nehéz mindent besze-
rezni, de, tisztelet a kevés kivételnek, ők
sem kimélik a közönség bűnét, sőt nagyon
is erőt vett rajtuk a „konjunkturák kihasz-
nálásának” szelleme, amit a közönség leg-
alább is kapzsiságnak nevez és joggal.

Ne keressük tehát a nagy drágaságnak
okát olyan messze.

Alvók a színházban.

Tegnap, a Velencei kalmár előadásán
egy alvó urat láttam a földszinten. Második
eset ez. Az első a „Csodacsók” alatt ülőit a
szemembe, pedig a Mayer történetének bur-
leszk zenéje dübörgött a színpadon s eköz-
ben egy ur jóízűen aludt a sötétpiros székbe
süllyedve.

Kik lehetnek és mik ezek az urak, nem
tudom. Bizonyára fáradtak voltak, olyanok,
mint én szép verőfényes őszi délután ujság
olvasása közben. Elaludtak, mert elringatta
bajukat, bánatukat, gondjukat a művészet
mindent megnyugtató ereje. Bizonyára őrtek
és figyelemmel hallgatták a szavak zenéjét
s a zene hangjait, szután átmentek az el-
andalodásba, elringatta őket a sok kép s a
hozzáfűződő kedves képzeleték raja s el-
aludtak.

Aludtak csendesen, szuszogás nélkül,
nem hortyogva. Sose mernék ezt tenni. Fél-
nők, lecsuszom, hortyogni fogok, leesem,
felriadok és kiáltani fogok:

— Ki a', mi a'?

Ezek szépen aludtak s mikor összebo-
rult a függöny, felébredtek, felnyitották sze-
meiket, ránéztek Kovács Mártárára, rámoso-
lyogtak és tapsoltak.

De lehet, hogy e bátor emberek álmo-
sok voltak s nem tudták kialudni magukat,
mint én, talán a szomszédjuk koránkelő,
matszóló, talán zajos az utca. Én a mozi
alkalmasabbnak tartom, mint a színházat és
olcsóbb is.

Színházban aludni? A legpazarabb él-
vezet, ezek az urak így élvezik ki az életet:
elalusszák a színházat. S ha az élet álom,
az ő álmuk megöleje az életnek. (sz.)

Nem dolgoznak az orosz foglyok.

A fogolytartók panasza.

A cár birodalmában véres verejtékkel
szerzik meg maguknak a magyar és német
foglyok a mindennapi kenyeret. A legterhe-
sebb munkát végzetik a foglyokkal és ha
nem dolgoznak a legválogatottabb orosz el-
bánásban van részük. És míg odaát a leg-
rosszabb dolguk van a mitőlünk elfogott ka-
tonáknak, addig nálunk a foglyok nem csak
a részükre megállapított bánásmódban ré-
szesülnek, de minden tekintetben élvezik az
igazi magyar vendégszeretetet és nevetnek,
mikor a táboriga posta részükre hozza Orosz-
országtól a darabokra tört százaz kenyeret,
amit itt a sertéseknek adnak.

A legtöbb fogoly lerongyolódva, ki-
ébezve, elcsigázva került hozzánk. Jó időbe
kerül, míg a fogolytartó gazda lébra tudja
állítani őket. Természetesen a foglyoknak e
jó bánásmódot bizonyos ellenszolgáltatást is
kellene nyújtaniok és mit tapasztalunk? A
foglyok a jó bánásmód ellenében nem dol-
goznak, hanyólnak, a napot lopják. Az éte-
lekben válogatnak és ha már semmi kifogást
sem találnak, akkor beteget jelentenek
indokolatlanul csak azért, hogy ne kelljen
dolgozniok.

Ma úgy állunk, hogy egy egy fogoly
élalma többre kerül mint egy napzármas és
az ellenérték nem éri meg egy gyermek napi
munkáját.

Eleinte a gazdák és ipartelepek kapva-
kaptak a foglyokon és akkor dolgoztak is a
foglyok, mert még nem ismerték a magya-
rokat. Azt gondolták, hogy azonnal felakaszt-
ják őket, de mikor látják, hogy semmi bajuk
sem történik, ha tétlenséggel töltik a
napot, egyszerűen nem dolgoznak. Az ipar-
telepek csalódtak különösen a foglyokban.
Most, amikor legnagyobb szükségük volna
rajuk, kénytelenek felmondani a foglyokat,
mert nem veszik semmi hasznukat.

Ha ez így tart tovább is, akkor itt lesz
egy több mint másfél milliós embertömeg,
amelynek semmi hasznát sem veszi az or-
szág, csak pusztítja az élelmiszert.

Ugy látszik, ezen a téren el vagyunk
maradva ellenfeleinktől. Azok alaposan ki-
használják a foglyokat. Dolgoztatják az
utolsó erejükig és bőségesen kamatoztatják
a foglyokba fektetett pénzüket, míg mi csak
etetjük, itatjuk és hizlaljuk őket.

Az alispáni hivatalba naponta érkez-
nek foglyfelmondások a foglyok haszna-
vehetetlensége miatt. Ez a jelenség pedig
igen fontos gazdasági érdekeket érint. Üd-
vös volna vele alaposabban foglalkozni.

* **Gépész** azonnali belépésre felvétetik
a Félixfürdőben 25 lóerős szívó gázmotor és
dynamó önálló kezeléséhez.

* **Csemegeszőllő!** Csodaszép méz-
édes csemegeszőllő kapható: Mertznel, Körös-
utca. Tel-fon 448.

Élteltették a gyermekeket a mulatóhelyekről.

A rendőrség üdvös intézkedése.

A Tiszántúl hangoztatta legjobban a
gyermekerkölcsök hanyatlását a háboru alatt.
A súlyos idők ezen a téren éreztették leg-
jobban a rombolás borzasztó munkáját. A
felügyelet nélküli gyermekek lelkiülete a
háborunak ugyszólván csak a salakját, a
mocsakát szivta magához, míg a nemesítő,
tisztító hatása csaknem érintetlenül suhant
el felettük.

Nézzük meg csak a bűnlisztákat, te-
kintsünk csak bele a rendőrség száraz sajtó-
hireibe, megdöbbenve látjuk, hogy a gyer-
mekek száza esnek bele abba a meredek-
falú, tatóngó hasadékba, amelynek bűn a
neve. 15 éven aluli gyermekek, csavarognak,
jopnak, csalnak, betörnek magánlakásokba,
üzletekbe, nappal és éjjel, egyedül vagy
egész bandával. Borzasztó látvány, amelyet
majdnem tisztán a háboru folytán előállott
apai felügyelet hiánya idézett elő.

A rendőrség és a gyermekbiróság hol
szép szóval, hol erőlesen igyekszik vissza-
terelni a becsület útjára a bűnbeesett, de
még hajlékony gyermek lelkeket s több-
kevésbé eredményyel.

Ez azonban még nem elég; a bünte-
esést meg kell akadályozni, mielőtt még sz-
létrejönne. Ezt előzza Gerő Ármán fő-
kapitánynak alábbi rendelete, amelyet min-
den tekintetben üdvösnek tartunk. El kell
vonni a gyermekeket a mulatóhelyektől, a
könnyelmű életmódtól, a költekezéstől, a
pénzszórástól, hiszen sajnos a pénz körül
forog a világon minden, de különösen
a bűn.

Ha a rendeletet szigorúan betartják, az
üdvös hatás nem fog elmaradni. Reméljük,
hogy a rendelet megszorító intézkedése nem
csak üres fenyegetés, hanem minden egyes
esetben be is tartja azt a hatóság. Amelyik
mulatóhely tulajdonosa nem hallgat a rend-
őrség intésére, megérdemli a szigoru bűn-
tetést, az italmérési engedély megvon-
ását. A rendőrkapitányi hivatal rendelete
különben a következő:

Hirdetmény

a 15 éven aluli fiugyermekeknek a nyil-
vános mulatók (vendéglő, kávéház, bodega,
orfeum, korcsma) látogatásától való el-
tiltása tárgyában.

Tapasztalataink szerint az utóbbi idők-
ben igen gyakran fordulnak elő esetek, mi-
dőt 15 éven aluli fiugyermekek fáradtságos
munkájukkal, némelykor pedig meg nem
engedett uton szerzett keresményüket kü-
lönösen az éjjeli órákban elmulatják és el-
pazarolják.

Miután az ilyen korban levő fiugyerme-
kek mulatozása nemcsak erkölcsi, de külö-
nösen egészségi szempontból is alaposan ki-
fogásolható, figyelmeztetem a vendéglő, ká-

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer
ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt.

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván ara-
nyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ék-
szereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árrban veszünk !!

véhar, bodega, korema, orfeum és más hasonló üzletek tulajdonosait, illetve bérlőit, hogy ezáltal szüleik nélkül megjelölt 15 éven aluli fiúgyermeküket helyiségekben ki ne szolgáljanak mert amennyiben ezt mégis megteszik, italmérési engedélyük elvonása végett a szükséges lépések megtételére iránt intézkedési fozunk.

Nagyvárad, 1916 november 10-én.

Rendőrkapitányi hivatal.

Váltójog a vidéken.

Egyik budapesti kriminálista beszéli:

— Irodát nyitottam s egy ismert urat szerződöttem, aki azt állította, hogy érti az ügyvédi dolgokat. Kaptam egy 4000 koronás lejárt váltós beperesítésre. El kellett utaznom, tehát megkérdeztem irodavezetőmtől

— Tudja-e mit kell ezzel tenni?

— Hogyne, mondta fő énynyel.

Mikor visszaérkeztem, váltófizetési meghagyás helyett kaptam egy tárgyalást kitűző végzést. Tudja minden jogász, mit jelent ez. Segédem nem óvatoltatta meg a lejárt váltót, hanem egyszóval beperelte.

Szerveusz mondtam magamnak, itt egyszóval fizetheték 4000 koronát. Elvesztett pénz.

Másnap beállt Grünfeld Salamon Könyvtárol.

— Alézzszolgája, ügyvéd ur, mondja bizalmasan.

— No, mit akar? Viccelni, mi? szoltam keserően.

— Dehogyan kérem, hoztam azt a kis pénzt.

— Miféle kis pénzt?

— Hát a 4000 koronát, amire tárgyalás van kitűzve. Meg a 68 korona 54 fillér költséget.

— Ó, szoltam fölényel, tudtam, hogy megfizeti. Hát ide a pénzzel. De miért pont 68 korona 54 fillér a perköltség?

— Itt van az írásom.

Az „írás“ a kitűző végzés volt s hivatalozott az 1868 évi 54. törvényekire. Csakhogy a papir begyűrődött s csak ez látszott belőle: 6854. És ezt perköltségnek látta az én vidéki adósom.

Gondolhatták, hogy szívesen veitem fel tőle ezt a kis pénzt is. Hát ha ő így tudja a váltójogot!

Kitűnő cérvásznak, széppességi törlek törülközők, méteres lendamasztok, asztalneműek, lepedő és paplanlepedő vásznak, len és cérna kanavászkok legelőnyösebben beszerezhetők

Vászonüzletben

Beóthy Ödön-u. 1. Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefon 1163.

Kaszinói élet.

Mit olvasnak az emberek?

A Bihar megyei Nemzeti Kaszinó könyvtárának adataiból vesszük az értesülésünket, hogy a háboru alatt legjobban Jókai Mórnak „Jövő század regényét“ keresik és olvassák a Kaszinó tagjai. Ezenkívül olvasnak mindent, mint békében, főképp Jókait, Rákosi Viktort, Schubert Ossipot, Crookert és Beniczkyt Bajza Lenköt. A modern szerzőket a kaszinó 2 év óta nem vásárolja pénzhány miatt, ezeket a Kaszinó tagjai megvásárolják.

A diákok a Magyar Ramekirókat veszik s Jules Verne könyveit meg az utazási könyveket. Viktor Hugónak is akad olvasója.

A Kaszinó körülben barátságossá és kellemessé kívánja tenni a kaszinói életet a télen is. Mivel pedig a háboru nagyon megérzi az az előkelő társaság, tagjainak jó része ugyanis a háboru van, az igazgató-ság elhatározta, hogy családiasabb teszi a kaszinó beléletét s a takarékosság elveinek szem előtt tartása mellett az összes termet, a billiárd, olvasó és játékszobákat egybe vette mi által közvetlenebbé tették a társas életet. Ezenkívül családi estélyek rendezését vették tervebe, melyek rendezésén Fráter Imre igazgató buzgólkodik.

A gyermeknap

Nagyváradon ma és holnap tartják meg az idei gyermeknapokat, amelyek eredményesnek ígérkeznek.

A sikert biztosítják a jótékony hangverseny, mozielőadás, gyűjtések urnával és perselyel, tombola, ingyen dohánytőzsde, térzene, konfetti stb., amelyek változatossá teszik a két gyermeknapot.

A teljes program a következő:

I. Temp'omi gyűjtések.

Vasárnap délelőtt az újvárosi, olasz, váradvelencei és Kapucinus-u. r. k. templomban, Fehér papoknál és Orsolya zárdában. Az újvárosi, olasz és váradvelencei evang. templomban. Az ág. ev. templomban. A gör. kath. és gör. kel. templomokban.

Vasárnap délután 4 órakor a neolog. izr. zsinagógában hangversennyel kapcsolatban.

II. Térzene a Bémer téren.

Vasárnap délelőtt 11-12 ig, hétfőn d. e. 11-12 ig és d. u. 4-6 ig.

III. Gyermekeknapi tombola és vásár

a Bémer-téren. Ajándék tárgyak kisorsolása vasárnap és hétfőn 10-12-ig és 2-5 ig. — Tombolajegyek (darabja 20 fillér) eladása 3 sátorban. (Minden 10-ik jegy nyer.) Royal nál: Raidner Józsefné és Fekete Ilonka urhölgyek. Sávolyánál: Polgár Mariska urhölgy és a Szigligeti színház művésznői. Kishid-főnél: Wiesner Jenőné urhölgy.

IV. Ingyen dohánytőzsde és nyeremény-tárgyak kiadása.

Vasárnap délelőtt 10-12 ig és délután 2-4 ig. Rendezők Polgár Mariska urhölgy és a Szigligeti színház művésznői.

V. Urna- és perselygyűjtés

a város 35 helyén. Csakis hétfőn d. e. 8-12 óráig és d. u. 3-4 ig.

VI. Ifjúsági előadás

az Apollóban a Gyermekeknapi javára hétfőn d. u. 2-6 ig.

VII. Konfetti

hétfő d. u. 4-7 ig. Eladási helyek: Hitel-bank előtt: Molnár Géza urhölgy. Huzella előtt: Nagy Ödön urhölgy. Sávoly előtt: Polgár Mariska urhölgy.

Esküdtek

november 17-től december 1-ig.

Móré Pál táblabíró elnöklésével a törvényes tanácsa Nagy Béla és Jaczkovits Gyula bírák, Farkas István ügyész és Alliquander Ödön jegyző a következő esküdteket sorsolta ki a november 17-től december 1-ig terjedő félésszakra.

Rendes esküdtek:

Dávid Lajos földmives Bors. Mauthner Ignác kereskedő, Mayr Sándor magánzó, Somogyi Géza főerdész, Sipos József főszőlő, Solyom Gyula irodatiszt, Solyom Imre földmives, Kohn David borkereskedő, Kolli-ner Miksa borkereskedő, Szabó Miklós magánzó, Csordás Ferenc adótiszt, Bereczky Dániel földmives Bihar, Bereczky József földmives Nagyszalonta, Fülöp Imre földmives Ártánd, Fuszek Lajos irodatiszt, Bauda Géza számtiszt, Fülöp Lukács irodatiszt, Erdélyi István fűszer és vaskereskedő Belényes, Andriška József b. a eljáró, Sz. Nagy József háztulajdonos, Debreczeny Ferenc tanító, Stark Gyula igazgató, Nagy Imre igazgató tanító Élesd, Stern László dr. ügyvéd, Darvas István drogrista, Daróczy József földmives B.-Keresztes, Birkes Mór bizt. hivatalnok, Kiss Gábor szőlő Nagyszalonta, Weisz Gyula ügyvéd Margitta, Kereszturi Antal földbirtokos B.-Keresztes.

Póttagok:

Novomazky Imre cukrász, Oláh István csizmadia, Havasi István kocsiaryató, Hant Béla asztalos, Örvös Bartalan hentes, Kiss Ferenc Kádár, Tátray Sándor lakatos, Krem-pánszky Lajos kőműves, Ring R. Gusztáv asztalos, Meisel Ferenc szatócs.

..HIREK..

AZ ISONZO MELLETT.

Mikor még éltek, sorba állították E hőseket, de már nyugosznak itt, Elvitte a halál a vér adóját, Most már csak a kereszt sorakozik.

Mind fültakarnak élesen, vigyázva És álmát őrzi mind a sirba lent, Remélve vár a kürtre, trombitára Vigyázzban — a keresztfa-regiment.

Egy árny halottat hoz megint az éjbe, Mély sirgödörbe dobja esőndesen, Földet hány rá, keresztet tűz feléje S kuszált betűkkel írja rá nevem.

Buchter Zoltán,
hadapródjelölt.

* A képviselőház decemberi munkája. A Presse jelenti Budapestről: A december hetedikén egybegyűlő képviselőház elé a kormány hat hónapra szóló új budget-provizoriumról szóló javaslatot terjeszt, amely különféle érdemleges intézkedéseket fog tartalmazni; többek között, hogy a hadinyerességek megadóztatásáról szóló törvény jövő évben elérendő hadinyerességre is alkalmazandó.

* **Dr. Karácsonyi János kinevezése a hivatalos lapban.** A hivatalos lap mai száma a következőkben hozza dr. Karácsonyi János kinevezését:

Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére dr. Karácsonyi János nagyváradai latin szerzetesi székesegyházi érkanonok, hollótvai címzetes prépostnak a vovádriai címzetes püspökséget adományszórom.

Kelt Bécsben, 1916. évi október hó 26. án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.
Jankovich Béla s. k.

* **Vetítő-est a Katholikus Körben.** Kedden, november 14. én, ismét érdekes és tanulságos előadás lesz a nagyváradai Katholikus Körben. Dr. Géczy József theologiai tanár aktuális dolopról, a mostani világháború egyik érdekes pontjáról: a Vogézekről tart előadást a pompás vetített képségekben mutatja be a nyugati front ezen sok vérrel áztatott területét. Az előadás második részében mozgóképeket mutat be a jeles előadó, a trójai háborúról, amelyből a közönség érdekes betekintést nyer a régi háborúk háremedőrébe. A pompás előadás délután 5 órakor veszi kezdetét.

* **Hova lett a szervezeti szabályrendelet?** A város közgyűlése elhatározta, hogy a szervezeti szabályrendelet, amely alapvető szabályzata a város egész közigazgatásának, ódon és elavult formájából kiveszi és módosítja. A tervezetet Thury László dr. főgyógyász el is készítette és ez a tervezet, mely jogilag, szerkezetileg és összeállításában a legelső közigazgatási munka az országban, előnt. Két év óta hever valahol, hever, amikor éretné szükség lenne rá. Az illető asztalfiókot kérjük, nyilják ki és bocsássa ki magából ezt az értékes foglyot, mert kincsnek éreznék értékét, úgy látszik, nem tudja s nem ismeri.

* **Uj szállítási igazolási űrlap.** A hivatalos lapban közzétett miniszteri rendelet szerint a mezőgazdasági termények liszttermékek szállításához kiadott régi űrlapok hatályukat veszik és csak új szürke víznyomasos űrlapot lehet használni.

* **Rekvium.** Tegnap délelőtt 9 órakor volt a rekvium az olasz harctéren hősi halált halt Sötér Viktor főhadnagy, a káptalani uradalom pénztárnokának lelki üdvösségéért. A gyászisteniszteleten megjelentek dr. Karácsonyi János c. püspök, dr. Kollányi Ferenc pápai praelátus, dr. Vucskics Gyula és Brém Lőrinc kanonokok, a káptalani és püspökségi uradalom tisztikara és a város tisztségviselői. A gyászmisét Imrik S. Zoltán c. kanonok mondotta segédlettel. Mindenki mély áhítattal vett részt az elesett hősi lelki üdvösségéért bemutatott szentmiseáldozaton, melynek befejeztével ünnepélyesen esendült meg a Himnusz: Isten áldd meg a magyart!

* **Szalmacipők készítése.** Az állomásparancsnokoknál 303 III. sz. 1916. számú megkeresése folytán a katonaság részére készíthető szalmacipők készítésére a katonai ügyosztálynál már jelentkezett — esetleg még jelentkező — munkásokat felhívom, hogy a szalmacipő készítés megtanulása s folytatásáért szalmacipők készítése végett folyó hó 13. én délelőtt 8 órakor Várház-utca 28. szám alatt jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. nov. 12. Eleméry Ferenc, katonai ügyosztály tanácsnok.

* **Uj biborosok.** Rómából jelentik: A pápa elhatározta, hogy december 4. én egy titkos és 7. én nyilvános konzisztoriumot fog tartani. A pápa biborosokká avatja Lafontaine veleségi patriárkát, Sbaretit, a Sanctum officium assisztansát, Dubourg renesi érseket, Dubois roueni érseket, Rannucci de Bianchit a pápa majordomusát, Biggiamit a konzisztorium kongregációtanácsosát, Ascelesi Benvenuti érseket, Maurint, lyoni érseket, Marinot a legfőbb bíróság titkárát és Giorgit, a szent konzilium kongregációjának titkárát. Az új biborosok közül heten olaszok és hárman franciák. Franciaország tehát a biborosi kollégiumban nyolc fővel, tehát többel, mint valaha lesz képviselve.

* **Szabadságot kérnek a felmentett menekülteket.** Annak idején, mikor az oláh hordák betörték Erdélybe a katonaság célszerűnek tartotta behívni mindazokat az embereket, akik eddig mint felmentett egyének teljesítették feladatukat odabaza. Ma már azonban nincs ellenség Magyarországon és a behívottakra ismét nagy szükség van. A honvédelmi miniszter legutóbb körrendeletet intézett minden törvényhatósághoz, hogy a behívott és felmentett menekülteket újól szabadságot kérni kell. A szabadságkérés természetesen némi korlátozás alá esik, azonban azok, akik megérdemlik, illetve akik rá vannak utalva hazakerülnek. Azok az egyének, akik politikailag nem megbízhatók, azok nem bocsáthatók el a katonaságtól.

* **A volt főhadnagynéből újra főhadnagyné lett.** A boldogtalan végű főhadnagy özvegye, Szmodics Gizella, mint velünk közlik, farjához ment. Budapesten ismerkedett meg Horváth József főhadnaggyal, egy szabadságot megérdemelt nagybirtokos fiával, aki megszerette és elvette. Élete után ép oly kevéssé a nyilvánosság, mint volt azelőtt, míg özvegygáé lett.

* **Adomány a Vörös-Keresztnek.** Mangra Vazul gör. keleti érsek székfoglalása alkalmából a helybeli Vörös Kereszt Egylet céljaira Csifra Kálmán főispán kezéhez ötszáz koronát adományozott.

* **A „Külügy-Hadügy” ingyen! A „Külügy-Hadügy” kiadóhivatala arról értesítet bennünket, hogy mind azok, akik a lapra 1917. január 1. től előőhajtának fizetni és az előfizetési díjat már most beküldik a kiadóhivatalhoz (IX. Üllői ut. 11) különös kedvezményül a f. év végéig ingyen kapják a lapot az előfizetési díj negyedévre 6 K, felévre 12 K.**

* **Köszönetnyilvánítás.** Mangra Vazul gör. keleti metropolita őnagyméltósága 500 koronát adományozott a Vörös Kereszt Egyletnek, Farkas István (droguista) 20 koronát küldött az e hó 5. én lezajlott háborús delután céljaira, mely adományokat halás köszönettel nyugtázza a Vörös-Kereszt Egylet vezetősége.

* **Tejkihordókat keres az élelmezési ügyosztály.** Nagyvárad város Tejkihordója megfizethető és óvadékkal rendelkező férfi tejkihordókat óhajt alkalmazni. Akik ezen állásra reflektálnak délután 5—7 óra között a városi közlelmzési ügyosztálynál (városháza földszint 9) a birókülsőben levő bizonyítványokkal jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. november 9. én. Lukács Odón polgármester-helyettes.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt özv. Miskowszky Anasztáz né temetése. A Szent János utcai halottas háznál, diszes ravatalon, messziv érekeposorsóban nyugodott a köztisztelőben állott urnó holttesteme. A temetésen megjelent a kir. ügyészség tisztikara, a törvényszéki bírák és ügyvédek közül sokan, valamint a család jóbarátai és tisztelői. A temetést Czeglédy Emanuel ref. segédleltész végezte, aki magható gyászbeszédet mondott az elhunyt felett. Az ima végeztével a család szebbnél szebb koszorúival borított érekeposorsót feltették a négyes fogatú üveges disztocsira és az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra az elhunytat. — A diszes temetést Veiszlovits Adél és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy pontossággal és kiváló gondossággal végezte.

* **A Katholikus Népszövetség csoportvezetőit kéri az igazgató,** szíveskedjenek ma, vasárnap déli egyenesen 12 órakor az olasz plébánián hivatalban gyűlékezni.

* **A magyar Irgalmas rend.** Az Irgalmas rend magyar tartományának névtára az 1915—16. évre most jelent meg és beszámol a betegápolással foglalkozó rendnek múltjáról, jelenlegi állapotáról, személyi viszonyáról és munkásságáról. A különálló magyar rendtartomány 1856-ban kapta önállóságát, amikor kettévált az addigi közös osztrák és magyar provinciát. A magyar birodalom területén 13 háza van a rendnek és pedig Szepesváralján, Pozsonyban, Egerben, Tiszvároton, Pápán, Kismartonban, Nagyváradon, Vácott, Pécsen, Szokolcán, Zágrábban, Szatmárnémetiben és Budapesten. Minden rendház 1—1 kórházzal és nyilvános gyógyszerházzal van összekötve. — Egerben elmegőgyintézet is van, Pozsonyban pedig üdülőotthon a rendtagok részére. Ez utóbbi helyen van a rend noviciátusa is, míg a budapesti háza rendtartományi főnöksége székel. A felszerelt kórházi ágyak száma a rend összes kórházaiban 2206. A mozgósítása után a rend felajánlotta összes kórházait a sebesült és beteg harcsook számára és a szegény betegek ápolásának és gyógykezelésének további biztosítására a legtöbb kórházban teljes számú új ágyat szereltek fel. A magyarországi rendtartomány tagjainak száma 169, akik közül áldozópap 11, okleveles orvos 9, okleveles gyógyszerész 19, szigorló orvos 1, vizsgázott gyógyszerészség 15, orvossegéd és betegápoló 32, gazda és betegápoló 5, irodai szolgálatot végez és betegápoló három, hittudományi, gyógyszerészeti és orvostanhallgató 1—1, gyógyszerészyakornok 11, újonc 3. A rendtagok közül a harctéren van 24, hadrendi beosztással teljesít szolgálatot 22, hadifogóságban van 3, hősi halált halt Dvorsák Győző gyógyszerészség.

* **Könyvet a harctérről.** A Vörös Kereszt Egylet Jobbkéz osztálya tisztelettel kéri a közönséget, hogy a harctéren küzdő harcsoaink számára küldendő könyv vagy folyóiratadományokkal szíveskedjenek a kórházban levő Vörös Kereszt irodát felkeresni, honnan ezen adományok rendeltetés helyőkre továbbíthatnak.

Bernát bácsi.

A mai, vasárnap este ismét egyike lesz a színház ama emlékeztető dátumainak, amelyek meleg, értékes siker napjaiként könyvelhet el.

Ez a dátum: a Bernát bácsi bemutatója, amely hozzánk Kövesi Albert fordításában jutott el.

A Bernát bácsi a német szerzők meghatározása szerint családi kép és ha a dramaturgia nem is ismer még ilyen elnevezést, az tény, hogy helyesebbet nem lehetett volna találni a Bernát bácsi minősítésére.

Ebben a darabban szelid a humor, de rős a meseszöveg hangulata, csupa kedélyesség a levegője, amellyel azonban vannak jelenetei, amelyek a maguk a maguk nagy közvetlenségükben szinte elérzékenyítőek.

A Bernát bácsi a jövő hét esütörtökéig tartja a műsort és hogy addig mindennap zsufolt házak fognak a bájos szindarab előadásában gyönyörködni, azt a színtársulatnak az a lelkes gárdája fogja biztosítani, amely művészi feladatukkal tüzte a Bernát bácsi csapatát kivívni.

Ezeknek a szereplőknek a sorában ott vannak: Polgár Mariska, T. Pogány Janka, H. Korösey Juci, Kassits Eszter, Bihari Ákos a címszerepben, Tóth Elek, Rakosi Ferenc, Sik Rezső, Szigeti Jenő. Zöldes és Tarnai.

Luxemburg grófja Ma délután Lehá: Ferenc bübös zenejű operettje, a Luxemburg grófja kerül színre a fő nő szerepekben Sz. Zsigmond Anna és Vigh Margitval. A címszerepet Békési Lajos fogja játszani.

Vörö-repriz a Szigligeti színházban. A színháznak a hétre egybeállított érdekes műsorának egyik igen szép estje lesz a szombati, amelyet a színház vezetősége egy végtelenül finom Konti operette reprizének szentelt. Ezen az estén a Suhancot elevenítik fel, amelyre különösen kedvező alkalmat szolgáltatott, hogy Biller Irénnek, a társulat fődíj-prinsznájának a Suhanc egyik legpompásabb szerepe.

VIGADÓ mozgószínház	Vasárnap és hétfőn. A bosszu áldozata. regény 5 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppan 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgószínház	Vasárnap és hétfőn. A Nábob felesége regény 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppan 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLO mozgószínház	Vasárnap és hétfőn. A sors embere, játék az élettel 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppan 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

EGYESÜLETEK

A Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet választmányi ülése. A Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet tegnap délután tartotta választmányi ülését özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak kivüle Grunwald Henrikné tb. elnök, Csepregza Miklósné, özv. Geber Antalné, Lausch Károlyné,

Mezei Vilma, Niedermann Antalné, Poszich Gézané, Sas Edéné, Somogyi Gézané és Böszörményi Géza jegyző.

A gyűlés egyetlen tárgya az volt, hogy a király a 32 ikjótékony állami sorsjáték tiszta jövedelméből 14 500 koronát adományozott a nőegyletnek. A választmány köszönetét fejezte ki az adomány közalközléséért Teleszky János pénzügyminiszternek és özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöknek.

KÖZGAZDASÁG**A denaturált szesz szükséglet bejelentése**

Vettük a következő felhívást:

Felkérem az összes nagyváradi és biharmegyei katonai csapat és tartalékkórházakat, valamint a köz és magánkórházakat, hogy 2 hónapi időre tlegendő denaturált szesz szükségletüket ráám 3 nap alatt annál inkább jelentsék be, miután rövid időn belül a pénzügyminiszter ur Öngyméltóságának utasítása folytán kénytelen leszek a jelenlegi denaturált szesz árakat megváltoztatni és annak beszerzése körül szigorubb rendszabályokat életbe léptetni.

A bejelentéseknek hivatalos pecéttel és az illető kórház vezetőjének aláírásával kell ellátva lenniök. Tartalmazniuk kell pontosan ugy a december, mint a jövő évi január havában felhasználásra szükségelt mennyiséget és kötelezettséget vállalni arra, hogy a kiutalt mennyiséget az általuk szolgáltatandó edényben (lehetőleg egyben) folyó hó 25 ig gyártelepemről elszállítsák. Ha pedig az et-

szállítás ezen időpontig meg nem történne, úgy beleegyeznek abba, hogy a részükre kiutalt mennyiség denaturált szeszt felhasználó iparvállalat részére engedessék át. Minden olyan bejelentést, mely ezen pontokat nem tartalmazza, figyelmen kívül hagyok ugyszintén szolgálati jegyekre (Dient-szettel) sem fogok többé denaturált szeszt kiszolgáltatni. Egy-egy kórház 25 liternél kevesebbet és 100 lite nél többet nem kaphat.

Magánfogyasztók bejelentésére az idő szerint tekintettel nem lehetek, miután a magánfogyasztói igényei a pénzügyminiszter ur óhajta szerint is Nagyváradi város közlemezési hivatala után lesznek kielégítve, mely célra a közeli napokban nagyobb mennyiségű denaturált szeszt fogok Nagyváradi város közlemezési hivatalának beutalni. Ajánlatos tehát, hogy minden nagyobb magánfogyasztó szükségletét már most igyekezzék a város közlemezési hivatalánál előjegyzés útján biztosítani. A kórházak szükségleteinek kielégítése után esetlegesen fennmaradt denaturált szesz az iparvállalatok között lesz általam arányosan felosztva.

Dr. Löblé László.

SZERKESZTOI POSTA.

Népszövevényi tag. Azt hiro szeliki:

az önök utcájában, hogy újévtől fölemelik a lapárát? Szó sincs róla. A ki eléleket híresztel, egyszerűen valótlan állit, magyarul: föllent. Tessék ismerőseit megnyugtanni, hogy mi nem drágítunk, a Tiszántúl előfizetési árát eddig sem emeltük és ezután sem, újév után sem emeljük.

Főszerkesztő:

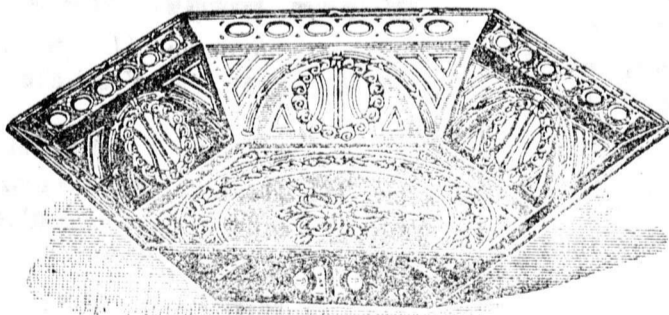
Dr. KRÜGER ALADÁR

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY

Majolika tálca nickel kerettel

20 cm.	3 kor.	20 fill.
23 "	4 "	20 "
25 "	5 "	20 "
37 "	6 "	20 "

Kenyér kosár china ezüst

4 korona.

Teás készlet színes aranyozással 6 személyre	6 kor.
Kávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Feketekávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Gyümölcs készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel 1 = 5 korona.

" " " " 2 = 5 "

" " " " 3 = 8 "

Répkerevezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa és diszmu áruk nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.

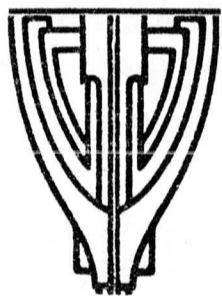
Telefonszám 372.

Telefonszám 372.

Nyul bőrt veszek Kalapgyár.

Janky Antal Utóda
(Cégtulajdonos Csatóry József.)

A legrégebbi fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélek-
melegítők, valamint az ösz-
szes kötött ruházatok, leg-
jobb és legolcsóbb beszer-
zési helye

Hungária Harisnyaáruház

Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemtéveszteni

Vegyünk Osztályosjegyet
az új föelárusítónál az
Ujvárosi takarékpénztár r.-t.-nál
Szent László-tér 5. Telefon 994.

Huzás folyó hó 17 én és 18-án.

A kedveltebb:

64301-64325, 86329-86331, 86338,
86345-86346 88503-88524, 92103-92124

sorszámú sorsjegyek egész, fél, negyed
és nyolcadokban még csak néhány
napig kaphatók.

4 hold

szőlő nagyváradi határban
(ebből 3 hold lucernás, fel
hold konyhakerti, vetemény
föld) új lakóházzal, istálló
kocsiszin, kuttal haszon-
bérbeadó.

Feltételek megtudhatók: „Fekete
Sas és Zöldfa“ részvénytársaság
irodájában, Sas Passage 24. sz.
lépcső, telefon 14-00.

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bómer-tér 3.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok,
**amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajté ;**
ágyak eredeti gyári árhoz
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók,
közönségét, hogy a „ főzőedények,
legújabb rendszerű „ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.
Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban telefon rendelésre díjmentesen
házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel
nyelletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelőtelefonja
55.

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

EMIR

KELETI HAJFESTŐ

fekete, barna és világos barna színre legszebb fekete vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan, használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzásoktól, csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni. Ha üde, friss arcot akar úgy használjon

Alabástrom arckenőcsöt.

Két féle minőség van forgalomban, nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 korona 30 fillér.

Alabástrom puder

legjobb és legtisztább anyagokból van összeállítva. Kitűnően fed és finomságánál fogva az arcon alig vehető észre és semmiféle pattanás vagy miltesser nem keletkezik az arcon ha valaki az Alabástrom pudert használja. Egy eredeti doboz ára 2 korona. !! Óvakodjunk utánzatoktól. !!

Ezen szerek valódi minőségben beszerezhetők

NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér,
Városháza mellett.

Mindenféle postai megrendelést azonnal szállítok!

Fenti szerek beszerezhetők még a Vadász drogueriában, Farkas István Apó ó drogueriában és Csillag gyógyszertár Zöldfa-utca.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsikulcs, lábvédők és szerszámlakkok raktára.

Helfy József ^{utóda}

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:

Borzákokat,

lisztes és gabonaszákakat, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papírsinegeket,

szalmaszákak, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedéllemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

telephelyben.

Fűzőket a legelső dívat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kézzel fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választásig végeztünk, dekre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkékben beraktározásra elfogadtatjuk. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passa, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Szent László-nyomda, részvénytársaság Nagyvárad.

Szépírásu

iroda kisasszony kezdő fizetéssel gyakornokul felvétetik a «Fekete Sas és Zöldfa» részvénytársaság irodájában. Jelentkezhetni: Színház-u. 6.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő Málnaszörp, Förlöy pezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke:
1,000.000 korona.

Elfogad betéteket 5 százalékos kamatozásra a betét napjától számítva. — Leszámitol váltókat — Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra